

БАЙГУУЛЛАГЫН СТАНДАРТ

Ой, хээрийн гал түймэр унтраах ажиллагаанд
зориулсан хамгаалах тусгай хувцас. Ерөнхий шаардлага

CS 11 -0440:2020

ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР

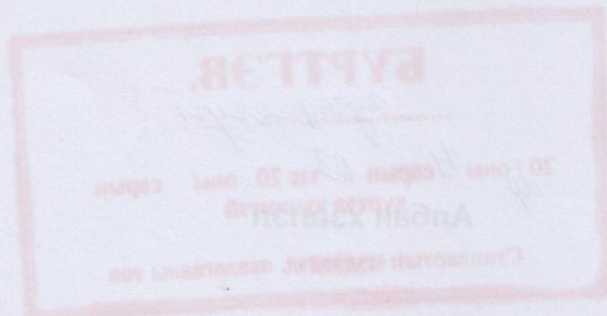
Улаанбаатар хот

2020 он

ӨМНӨХ ҮГ

Энэ стандартын төсөл боловсруулах ажлыг Онцгой байдлын ерөнхий газар (ОБЕГ)-ын даргын 2020 оны 1 дүгээр сарын 16-ны өдрийн А/20 дугаар тушаалаар батлагдсан ажлын хэсэг /ОБЕГ-ын Гал түймэртэй тэмцэх газрын дарга, хурандаа Ц.Нямбаяр, Гал унтраах хэлтсийн дарга, дэд хурандаа Г.Галбадрах, Ахлах мэргэжилтэн, хошууч П.Соронзонболд, мэргэжилтэн хошууч Э.Энх-Амгалан, хошууч Ч.Артаг, ахмад Б.Билгүүн, Гамшиг судлалын хүрээлэнгийн Аюулгүй байдлын үнэлгээний нэгдсэн төвийн дарга, хошууч П.Мөнхбат, Инновацийн төвийн Секторын эрхлэгч, хошууч А.Ариунбилэг, Санхүү, Хангалт, Хөрөнгө оруулалтын газрын мэргэжилтэн, ахмад Ц.Онон, Шинжлэх ухаан технологийн их сургуулийн Үйлдвэрлэлийн технологийн сургуулийн ахлах багш, доктор Ph.D Д.Буяндэлгэр, Стандарт, хэмжилзүйн газрын Стандартчилал, тохирлын үнэлгээний бодлогын газрын мэргэжилтэн Ч.Пүрэвдулам, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл мэндийн төвийн хөдөлмөрийн нөхцлийн мэргэжилтэн Л.Эрдэнэцэцэг/ нар боловсруулж, СХЗГ-ын стандартын шинжээч Ч.Пүрэвдулам “Монгол улсын стандартчиллын тогтоолын 2 дугаар хэсэг: Стандартын бүтэц ба боловсруулах дүрэм MNS 1-2:2006” стандарттай нийцүүлэн хянасан.

Уг стандартыг ОБЕГ-ын даргын 2020 оны 3 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/83 дугаар тушаалаар баталсан болно.

**Улаанбаатархот,
Сүхбаатар дүүрэг 5 дугаар хороо,
Партизаны гудамж, Өөрийн байр-00**

**Утас 265726, 11-325726. Факс (976-11) 325726
E-mail: info@nema.gov.mn**

© ОБЕГ, 2020 он

Энэхүү стандарт нь ОБЕГ-ын өмч бөгөөд байгууллагын бичгээр олгосон зөвшөөрөлгүйгээр бүхэлд нь, эсхүл хэсэгчлэн хуулбарлах болон бусад байдлаар ил болгох, тараахыг хориглоно.

АГУУЛГА

Өмнөх үг

I

Агуулга

II

1. Зорилго

1

2. Хамрах хүрээ

1

3. Норматив эшлэл

1

4. Нэр томьёо, тодорхойлолт, товчилсон үгс

1-2

5. Ангилал, нэр төрөл, хэмжээ

2

6. Иж бүрдэл

2

7. Хувцасны хийцэд шаардлагууд

3-4

8. Эргономикийн болон эрүүл ахуйн шаардлагууд

4-5

9. Эдэлгээний шаардлага

5

10. Технологийн шаардлагууд

6-7

11. Эдэлгээний хугацаа

8

CS 11-0440:2020

Батлав:

Т.Бадрал

/Онцгой байдлын ерөнхий газрын дарга, хошууч генерал/

Боловсруулсан:

Ц.Нямбаяр

/Гал түймэртэй тэмцэх газрын дарга, хурандаа/

Г.Галбадрах /Гал унтраах хэлтсийн дарга, дэд хурандаа/

П.Соронзонболд

/Гал унтраах хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн, хошууч/

Ч.Артаг

/Гал түймрийн улсын хяналтын хэлтсийн мэргэжилтэн, хошууч/

Э.Энх-Амгалан

/Гал унтраах хэлтсийн мэргэжилтэн, хошууч/

Б.Билгүүн /Гал унтраах хэлтсийн мэргэжилтэн, ахмад/

Ц.Онон /Санхүү, хангалт, хөрөнгө оруулалтын газрын мэргэжилтэн, ахмад/

П.Мөнхбат /Гамшиг судлалын хүрээлэнгийн Аюулгүй байдлын үнэлгээний нэгдсэн төвийн дарга, хошууч/

А.Ариунбилэг /Гамшиг судлалын хүрээлэнгийн Инновацийн төвийн Секторын эрхлэгч, хошууч/

Ч.Пүрэвдулам /Стандарт, хэмжил зүйн газрын Стандартчилал, тохирлын үнэлгээний бодлогын газрын мэргэжилтэн/

Д.Буяндэлгэр /Шинжлэх ухаан, технологийн их сургуулийн Үйлдвэрлэлийн технологийн сургуулийн ахлах багш, доктор Ph.D/

Л.Эрдэнэцэцэг /Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн төвийн хөдөлмөрийн нөхцөлийн мэргэжилтэн/

БҮРТГЭВ.

тушаалаар

БАЙГУУЛЛАГЫН СТАНДАРТ

20 оны 4 сарын 03 эх 20. оны сарын
10 хүртэл хүчинтэй

Ангилалтын код: 61.020

Ой, хээрийн гал түймэр унтраах зориулсан хамгаалах тусгай хувцас. Ерөнхий шаардлага	ажиллагаанд	CS 11-0440:2020
Special protective clothing for fire-fighter of forest and steppe fire. General technical requirements		

Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын 2020 оны 3 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/83 дугаар тушаалаар батлав.

Энэхүү стандартыг улсын бүртгэлд бүртгэсэн өдрөөс эхлэн шаардлагыг заавал мөрдөнө.

1. Зорилго

Энэхүү стандарт нь ой, хээрийн гал түймэр унтраах ажиллагаанд зориулсан хамгаалах тусгай хувцасны нэр төрөл, ангилал, түүнд тавигдах ерөнхий шаардлагуудыг тогтооно.

2. Хамрах хүрээ

Энэхүү стандарт нь ой, хээрийн гал түймэр унтраах ажиллагаанд зориулсан тусгай хувцас, түүний иж бүрдлийг нийлүүлэх, савлах, тээвэрлэх, хүлээн авах, хадгалах, ашиглах, шалгахад хамаарна.

3. Норматив эшлэл

Энэхүү стандартад дараах стандарт, баримт бичгүүдийг хэрэглэсэн бөгөөд эдгээр эш татсан стандартуудад өөрчлөлт орсон тохиолдолд батлагдсан сүүлчийн албан ёсны эх материалыг ашиглана. Үүнд:

MNS 6231:2011, Тусгай зориулалтын ажлын хувцас. Ерөнхий шаардлага;

MNS 6345:2012, Аврагчдын хувцас, хэрэглэлд тавих ерөнхий шаардлага;

MNS 6343:2012, Онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн байгууллагын албан хаагчдын хувцасны ерөнхий ангилал, нэр төрөл, хэмжээ;

MNS 0639:2016, Гал түймэр унтраах, аврах тоног төхөөрөмж, багаж болон тээврийн хэрэгслийн нэр томъёо ба тодорхойлолт.

4. Нэр томъёо, тодорхойлолт

Энэ стандартад дурдсан нэр томъёог дараах тодорхойлолтын дагуу ойлгоно.

4.1

ой, хээрийн гал түймэр

ой болон хээрийн бүсэд шатамхай ургамлаар дамжин гал хяналтгүй тархахыг,

4.2

хамгаалах тусгай хувцас

CS 11-0440:2020

ой, хээрийн гал түймэр унтраах ажиллагаанд шаталтаас үүсэх аюултай хүчин зүйл, байгалийн хүчин зүйл (цас, бороо, салхи, шуурга г.м)-ийн нөлөөллөөс хамгаалах хувцас,

4.3

хувцасны өнгө

галын дөл, утаанд хүний биеийг тодруулан харагдахуйц өнгө,

4.4

хамгаалах нөмрөг

гал түймэр унтраах, аврах ажиллагааны үед хүний биеийг гал түймрийн дулааны үйлчлэлээс хамгаалах зориулалт бүхий тусгаарлах эдлэл,

4.5

дотуур хувцас

эрүүл ахуйн шаардлагыг (хөлс шингээх, харшил өгөхгүй....г.м) хангасан сүлжмэл даавуун дотуур хувцас,

4.6

дотор давхарга

хувцсыг өмсөх, тайлахад хялбар болгох, хувцас хоорондын үрэлт бууруулах зориулалт бүхий хувцасны давхаргын бүтцийн хамгийн дотор тал,

4.7

ПАНТОН систем

хувцасны даавууны өнгөний олон улсын стандарчилсан систем.

1. Ангилал, нэр төрөл, хэмжээ

5.1 Тусгай хувцас, хэрэглэлийг цаг агаар, байгалийн хүчин зүйлээс хамааруулан дараах нэр төрөлд ангилна.

- Хүйтний улирлын тусгай хувцас;
- Дулааны улирлын тусгай хувцас.

5.2 Ой, хээрийн гал түймрээс хамгаалах тусгай хувцсыг MNS 6343:2012 стандартад заасан өмсгөл хэмжээгээр үйлдвэрлэсэн байна.

2. Иж бүрдэл

6.1 Ой, хээрийн гал түймрээс хамгаалах тусгай хувцасны иж бүрдэл

- Дулаалгатай хүрэм (хүйтний улирлын);
- Дулаалгатай өмд (хүйтний улирлын);
- Цамц (дулааны улирлын);
- Өмд (дулааны улирлын);
- Дотуур хувцас (цамц, өмд);
- Хамгаалах нөмрөг;
- Тусгай тоноглолтой хантааз;
- Нүүр, ам, хүзүүний халхавч;

Хамгаалах хэрэгсэл нь CS 11-0441:2020 стандартад заасан иж бүрдэлтэй байна.

7. Хувцасны хийцэд тавих шаардлагууд

Ой, хээрийн гал түймэр унтраах ажиллагаанд зориулсан хүйтний болон дулааны улирлын хамгаалах тусгай хувцасны үндсэн өнгө нь Pantone систем дэх 18-1563 TPX Cherry tomato кодтой улбар шар өнгөтэй байна.

7.1 Хүйтний улирлын тусгай хувцас

7.1.1 Үндсэн хувцасны хийц загвар нь дотор тал руу химийн болон гал түймэр унтраах бодис нэвтрэхээргүй зохион бүтээлттэй байна.

7.1.2 Хувцасны гадар давхарга дээр бэхэлсэн туслах тоноглолуудыг дулаан тусгаарлах давхаргын дотор гадаргууд хүрэлцэхээргүй тогтоосон байна.

7.1.3 Энгэрийн дээд хэсэгт дүрэмд заасны дагуу нэр, цусны бүлгийн тэмдгийг байрлуулах зангуутай байна.

7.1.4 Энгэрийн баруун, зүүн дээд хэсэгтээ зангуу бүхий тагтай хагалбар халаастай байна.

7.1.5 Энгэрт богино долгионы станц байршуулах ил халаас эсвэл тогтоох түдүүлтэй байна.

7.1.6 Гадна ил халаас нь зангуугаар товчлогддог тагтай, ус гадагшлуулах нүхтэй байна.

7.1.7 Хүрэмний дотор хормойн доод хэсэгт ус гадагшлуулах нүхтэй байж болно.

7.1.8 Хүрэмний арын дээд хэсэгт гал түймэр унтраах аврах ангийн дугаар байрлуулах зориулалт бүхий зангуутай байна. (10х30 см харьцаатай)

7.1.9 Хүрэм нь бүсэлхийнээс доош 30 см-ээс багагүй урттай байна .

7.1.10 Хүрэмний зах нь 10 см-ээс багагүй өндөртэй босоо байна.

7.1.11 Энгэр нь цахилгаан товчлоостой, зангуу бүхий 5,0 см өргөн давхар хаалттай байна.

7.1.12 Полимер түрхлэгтэй гадар материал ашиглах үед хүрэмний суган дор болон өмдний алхамын дээд хэсэгт агаар сэлгэх нүхтэй байна.

7.1.13 Хүрэмний ханцуйны дотор талд эрхий хурууны гогцоо бүхий, урт, сүлжмэл манжеттай байна.

7.1.14 Ханцуй нь тохойн давхарлагатай (механик гэмтлээс хамгаалах), үзүүр хэсэг нь сойлттой байна.

7.1.15 Өмд нь хуванцар түгжигч бүхий резинэн мөрөвчтэй, өвдөгний давхарлагатай, шуумагны үзүүрийг 15 см-ээс 20 см урттай ус үл нэвтрүүлэх тусгай материалаар доторлосон байна.

7.1.16 Шуумагны алхамын хэсэгт үрэлтнээс хамгаалсан давхарлагатай байх ба өмдний ташаанд тагтай, эзэлхүүнтэй ил халаастай байна.

7.1.17 Өмдний арын суудлын хэсэгт давхарлагатай, халаа нь хуванцар цахилгаантай, давхар зангуутай, товч нь цахилгаан үл дамжуулах материалтай байна.

7.1.18 Гэрэлтүүлэгч туузуудыг энгэр болон арын цээжний шугамын түвшинд, хүрэмний хормой, өмдний шуумаг болон ханцуйны ирмэгээс 15 см-т, байрлуулсан байна.

7.2 Дулааны улирлын тусгай хувцас

7.2.1 Тусгай хувцасны хийц загвар нь дулааны үйлчлэлээс хамгаалсан байна.

7.2.2 Энгэрийн дээд хэсэгт дүрэмд заасны дагуу нэр, цусны бүлгийн тэмдгийг байрлуулах зангуутай байна.

7.2.3 Энгэрийн дээд хэсэгт зангуу бүхий тагтай ил халаастай байна.

7.2.4 Энгэр нь хагас цахилгаан товчлоостой, дотор талдаа хаалттай байна.

7.2.5 Цамцны хормой нь бүсэлхийнээс доош 30 см-ээс багагүй урттай байна.

7.2.6 Цамцны суга, өмдний алхамын дээд хэсэгт агаар сэлгэх оёмол нүхтэй байна.

7.2.7 Ханцуйны үзүүр нь товч бүхий манжеттай байна.

7.2.8 Өмд нь өвдөг, суудлын давхарлагатай байна.

7.2.9 Өмдний ташаанд тагтай, эзэлхүүнтэй ил халаастай, халаа нь цахилгаантай байна.

7.2.10 Өмдний бүсэнд 7 см х 2 см хэмжээтэй 6 ш түдүүлтэй, ташаан хэсэгт хагас резинтэй байна.

7.2.11 Хамгаалах нөмрөг нь хүний биеийг бүрэн хучих хэмжээтэй, ашиглахад хялбар, битүүмжлэл сайтай, бэхэлгээтэй байна.

7.2.12 Тусгай тоноглолтой хантааз нь богино долгионы станц, хамгаалах хэрэгсэл, хүнс болон бусад шаардлагатай зүйлсийг авч явах тоноглолтой байх ба биеийн хэмжээ тохируулах боломжтой байна.

7.2.13 Нүүр, ам, хүзүүний халхавч нь нүүр, амьсгалах эрхтэн, хүзүүг дулааны үйлчлэлээс хамгаалах хийцтэй байна.

7.2.14 Дотуур хувцасны материал нь сүлжмэл байх ба PANTONE систем дэх 17-0000 TPX код бүхий саарал (Frost Gray) өнгөтэй байна.

7.3 Эргономикийн болон эрүүл ахуйн шаардлагууд

7.3.1 Тусгай хувцас нь Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, хамгаалалтын хувцас-Ерөнхий шаардлага. EN ISO 13688/13, EN ISO 11612/15.-д заасан эрүүл ахуйн шаардлагад нийцсэн байна.

7.3.2 Хувцасны материал, хийц нь гал түймэр унтраах, аврах ажиллагаа явуулах үед хөдөлгөөн хязгаарлахгүй байна.

7.3.3 Хувцасны хийц нь хурдан өмсөх, тайлах боломжоор хангагдсан байна

7.3.4 Зохион бүтээлт, эргономик, эрүүл ахуйн үзүүлэлтүүд болон харилцан зохицох байдлын үнэлгээг энэ стандартын шаардлагуудад нийцүүлэн бодит туршилтын (бэлэн бүтээгдэхүүн дээр хийх) үндсэн дээр явуулна.

7.3.5 Хувцасны жин тохиромжтой байна.

7.4 Эдэлгээний шаардлага

7.4.1 Хувцас нь батлагдсан эдэлгээний хугацааны туршид найдвартай (хэлбэр хадгалалт, элэгдэлт тэсвэрлэлт сайн байх), засварлах боломжтой, шаардлагатай тооны угаалга, индүүдлэгийг тэсвэрлэх чадвартай байна.

7.4.2 Гарын тохой ба хөлийн өвдөгний хэсэгт хувцасны эдэлгээг уртасгах зорилгоор давхарлага хийнэ.

7.4.3 Материалд тавих шаардлагууд

1-р хүснэгт

№	Үзүүлэлтүүдийн нэр	Үзүүлэлтүүдийн утгууд
1	Гадаргуугийн нягт, г/м ²	200-250
2	Тасралтын ачаалал:	
	- суурь утасны дагуу, Н, багагүй - хөндлөн утасны дагуу, Н, багагүй	1750 1700
3	Урагдалт эсэргүүцэх ачаалал	
	- суурь утасны дагуу, Н, багагүй	80
	- хөндлөн утасны дагуу, Н, багагүй	60
4	Норгож хатаасны дараах агшилт:	
	- суурь утасны дагуу, %, ихгүй	1,5
	- хөндлөн утасны дагуу, %, ихгүй	1,5
5	Ус даах чадвар, мм-ээс багагүй	80
6	Олон удаагийн нугаралт тэсвэрлэх чадвар, цикл, багагүй	100000
7	Хөшүүн чанар, Н, ихгүй	0,2
8	Элэгдэлт тэсвэрлэлт, цикл, багагүй	5000
9	Хүчил төрөгчийн индекс, %, багагүй	
10	400°C хүртэл халсан хатуу гадаргууд хүрэлцэх үе дэх тэсвэрлэлт, с, багагүй	7
11	Ил дөлний үйлчлэл тэсвэршилт, с, багагүй	15
12	Дараах нягттай дулааны урсгалын үйлчлэл тэсвэршилт:	
	- 5,0 кВт/м ² , с, багагүй	240
	- 10,0 кВт/м ² , с, багагүй	-
	- 14,0 кВт/м ² , с, багагүй	-
	- 18,0 кВт/м ² , с, багагүй	-
	- 25,0 кВт/м ² , с, багагүй	-
- 40,0 кВт/м ² , с, багагүй	5	

7.4.4 Дотуур хувцасны материалд тавих шаардлагууд 2-р хүснэгтэд заасантай тохирсон байна.

2-р хүснэгт. Дотуур хувцасны материалд тавих шаардлага

№	Үзүүлэлтүүдийн нэр	Утга
1.	Холио, % хөвөн даавуу	100
2.	Гадаргуугийн нягт, г/м ²	150-400
3.	Тасралтын ачаалал: -суурь утасны дагуу, Н, багагүй	500
	-хөндлөн утасны дагуу, Н, багагүй	400
4.	Урагдалт эсэргүүцэх ачаалал: -суурь утасны дагуу, Н, багагүй	40
	-хөндлөн утасны дагуу, Н, багагүй	30
5.	Норгож хатаасны дараах агшилт: -суурь утасны дагуу, %, ихгүй	2,5
	-хөндлөн утасны дагуу, %, ихгүй	2,5

7.4.5 Хамгаалах нөмрөгийн материалын шинж чанарын үзүүлэлтүүдэд тавих шаардлагууд нь 3-р хүснэгтэд заасантай тохирсон байна.

3-р хүснэгт. Хамгаалах нөмрөгийн шинж чанарын үзүүлэлтүүд

№	Үзүүлэлтийн нэр	Зөвшөөрөгдөх хэмжээ	
1.	Материалын бүтэц, холио	Металлжуулсан гадаргуутай полиэфир материал	
2.	Хамгаалах чадвар, ц	20	
3.	Нягт, г/см ³	1,4	
4.	Хайлах температур, °C	250-260	
5.	Бөх батын хязгаар, Н/мм ²	дагуу	200-250
		хөндлөн	250-300
6.	Суналт, %	дагуу	130
		хөндлөн	100
7.	Оптик нягт	2.0±0.2	
8.	Металлын тогтвор	сайн	
9.	Үрэлт тэсвэрлэлт	сайн	
10.	Хэмжээ, см багагүй	160 x 210	
11.	Ууттай нөмрөгийн жин, г, ихгүй	60	

7.5 Технологийн шаардлагууд

7.5.1 Хатгац, мөр, оёдлууд нь MNS ISO 4516:2012-ын шаардлагад нийцсэн байна.

7.5.2 Ханцуйны суга, өмдний суудал, алхамыг гинжин хатгацтай нэгтгэсэн оёдлоор оёно.

7.5.3 Ханцуйны залгаас, манжет, халаасны таг, уут, өмдний ташаа суудлыг давхарлаж ил дарж оёсон байна.

7.5.4 Халаасны амсар, таг бөхөлгөөтэй байна.

7.5.5 Хувцасны хүрэм, өмдөнд 50 мм-ээс багагүй өргөнтэй гэрэл цацруулагч (флуоресцент) болон гэрэл ойлгогч (люминесцент) түрхлэгтэй тууз дарж оёсон байна.

7.5.6 Эдгээр туузуудыг энгэр болон арын цээжний шугамын түвшинд, хүрэмний хормой, өмдний шуумагны ирмэгээс 30 см дагуу, ханцуйны үзүүрээс 15 см байрлуулсан байна.

8. Хувцасны шошгонд тавих шаардлага

Хувцасны шошго нь зориулалтыг илэрхийлэх үндсэн мэдээллийн утгыг бүрэн агуулах бөгөөд дараах шаардлагуудыг хангана.

- a) Шошго нь сайн харагдах, уншигдах боломжтой байна.
- b) Шошго нь тухайн хувцасны угаалга, цэвэрлэгээг (угаалга, цэвэрлэгээний тоонд тохирох) тэсвэрлэхээр бат бөх байна.
- c) Шошго нь дараах мэдээллийг агуулна. Үүнд:
  - Үйлдвэрлэгч байгууллагын нэр,
  - Хувцасны нэр төрөл,
  - Хувцасны хэмжээ (өмсгөл хэмжээ, чац, дүүргэвч),
  - Хувцасны давхаргуудын материалын ширхэгтийн холио,
  - Шалгасан огноо,
  - Зурган тайлбар,
  - Арчилгааны заавар бүхий тэмдгүүд (ISO 3758).

9. Хувцас савлах, тээвэрлэх, хадгалахад тавих шаардлага

9.1 Хувцас савлах

- a) Хувцас тус бүрийг (хос бол иж бүрдүүлж) нийлэг уутанд савлан, хэд хэдээр нь багцалж хайрцаглана.
- b) Үйлдвэрлэгч нь барааны дагалдах хуудсыг хоёр хувь бичиж, нэг хувийг хайрцагны дотор талд хийж, хоёр дахь хувийг хайрцагны гадна талд наана. Дагалдах хуудсанд бүтээгдэхүүний нэр төрөл, тоо ширхэг, үйлдвэрлэгчийн нэр хаяг, огноог бичсэн байна.
- c) Хайрцагны хажуу талд ус, чийгээс хамгаалахыг анхааруулсан таних тэмдгийг тод өнгөөр тэмдэглэсэн байна.

9.2 Хувцас хадгалах

Хувцсыг нарны гэрлийн шууд тусгалаас хамгаалан халаалтын хэрэгслээс 1 м, хананаас 0,5 м-ийн зайд, 60 %-иас багагүй чийгшилтэй өрөөнд шалнаас 0,2 м-ээс багагүй өндөртэй зориулалтын тавиур дээр битүү сав /баглаа, боодол/-д, хадгална.

9.3 Хувцас тээвэрлэх

Хувцсыг ус, чийг, тоосноос хамгаалж, бүрхүүлтэй тээврийн хэрэгслээр тээвэрлэнэ.

10. Хувцас хүлээн авах, шалгахад тавих шаардлага

Үйлдвэрлэгч тал:

- a) Хувцасны хог, тоос, утасны үзүүрийг түүж цэвэрлэсэн байна.
- b) Багц дахь хувцас нэг бүрийг хувцасны нэр төрөл, шинж чанар, материал сонголт, хийц, технологийн шаардлагад тохирч байгаа эсэхийг шалгасан байна.
- c) Захиалагч байгууллага шаардлагатай гэж үзвэл үйлдвэрлэгч үйлдвэрлэсэн хувцасны чанарын үзүүлэлтийг эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагаар тодорхойлуулсан байна.

11. Эдэлгээний хугацаа

11.1 Ой, хээрийн гал түймэр унтраах ажиллагаанд зориулсан хамгаалах тусгай хувцсыг 4-р хүснэгтийн дагуу нөхөн хангалтаар олгоно.

4-р хүснэгт. Тусгай хувцасны эдэлгээний хугацаа

№	Төрөл	Нөхөн хангалт хийх хугацаа	Гал түймрийн голомтод ажилласан хоног
1	Хүйтний улирлын тусгай хувцасны иж бүрдэл	2 жил	90 түүнээс дээш
2	Дулааны улирлын тусгай хувцасны иж бүрдэл	2 жил	
3	Хамгаалах нөмрөг	3 жил	

ТӨГСӨВ.

Ном зүй

1. EN 1486-96 Гал сөнөөгчийн хамгаалах хувцас. Түймэр унтраахад зориулагдсан эсэргүүцэх хувцсанд тавих шаардлагууд ба туршилтын аргууд”.
2. Хамгаалалтын хувцас. Ерөнхий шаардлага. ISO 13688:2016.
3. Хувцасны өмсгөл хэмжээ. Биеийн хэмжээний тодорхойлолт, хэмжих арга. ISO 3635:1981.
4. EN 469-97 Гал сөнөөгчийн хамгаалах хувцас. Шаардлагууд ба туршилтын аргууд.
5. Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, хамгаалалтын хувцас-Ерөнхий шаардлага. EN ISO 13688/13, EN ISO 11612/15.
6. Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, хамгаалалтын хувцас-Ерөнхий шаардлага EN 531/9.1, EN 470-95.
7. Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, хамгаалалтын хувцас – Ерөнхий шаардлага NFPA 1977:2016, EN16471.
8. ISO 11613:1999 Protective clothing for firefighters -- Laboratory test methods and performance requirements.
9. ISO/CD 11613-1 Protective clothing for firefighters -- Laboratory test methods and performance requirements -- Part 1: General.
10. ISO/CD 11613-3 Protective clothing for firefighters -- Laboratory test methods and performance requirements -- Part 3: Clothing.
11. ISO/CD 11613-4 Protective clothing for firefighters -- Laboratory test methods and performance requirements -- Part 4: Gloves.
12. ISO 15383:2001 Protective gloves for firefighters -- Laboratory test methods and performance requirements.
13. ISO 15384:2003 Protective clothing for firefighters -- Laboratory test methods and performance requirements for wild land firefighting clothing.
14. EN 348 Защитная одежда. Метод определения воздействия на материалы брызг расплавленного металла.
15. EN 367 Защитная одежда. Защита от повышенных температур и огня. Метод определения теплопередачи под воздействием пламени.
16. EN 373 Защитная одежда. Метод определения стойкости материалов к брызгам расплавленного металла.
17. EN 5313 Защитная одежда для работников, подвергающихся воздействию тепла и пламени.
18. EN 533:1997 Защита от жары и пламени.
19. ГОСТ Р 53264-2019 Техника пожарная. Специальная защитная одежда пожарного. Общие технические требования.